

MANNEN VOOR DE KLAS

RESULTATEN EN AANBEVELINGEN

Voor: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Betreft: Resultaten en aanbevelingen 'Mannen voor de klas'
Auteurs: Astrid Poot & Henno Oldenbeuving
YoungWorks, mei 2012

1	Inleiding	3
2	Opzet project	4
2.1	Deelnemende scholen	5
3	Mannen voor de klas	6
3.1	Fase 1: pabo dag	6
3.2	Fase 2: mannen voor de klas-dag	7
3.3	Fase 3: pabo talkshows	8
4	Inzichten.....	9
5	Conclusies en aanbevelingen	11
5.1	5-puntenplan	11
5.2	Oproep aan andere betrokkenen	13
6	Bijlage: Concrete Resultaten.....	16
6.1	Mannen voor de klas 2011: aandacht en inzicht	16
6.2	Direct bereik	16
6.3	Indirect bereik	16
6.4	Effect binnen Pabo's.....	17
6.5	PR.....	17
6.6	Earned media.....	18
7	Bijlage: Foto's, films en ander materiaal	19
8	Bijlage: PR.....	20
8.1	Radio / TV.....	20
8.2	Landelijke Print	21
8.3	Online.....	22

1 INLEIDING

Beste lezer,

In oktober en november 2011 vond de eerste editie van 'Mannen voor de klas' plaats. In Den Haag, Utrecht en Zwolle maakten 108 jonge mannen kennis met de Pabo en vonden ze uit hoe het is om les te geven in het primair onderwijs. Na afloop van deze lesdag hebben zij hun ervaringen tijdens drie talkshows met ons gedeeld.

Voor u ligt het resultaat van 'Mannen voor de klas 2011'. De aanbevelingen zijn gebaseerd op wat wij gezien en gehoord hebben tijdens de eerste editie 'Mannen voor de Klas. Met alle positieve reacties en grote hoeveelheid media-aandacht, durven we te stellen dat het doel van deze editie is gehaald; het onderwerp 'Mannen voor de klas' staat op de agenda.

Dit document bevat een korte terugblik en beschrijving van het project gevolgd door de resultaten en aanbevelingen. Daarnaast hebben we met het oog op de toekomst ook concrete stappen geformuleerd om de betrokken partijen te helpen structureel meer mannen te interesseren voor een baan in het basisonderwijs. Uitingen in de pers, foto's en teksten van de deelnemende mannen zijn achterin bijgevoegd. Films en verslagen van de dag zijn te vinden op de website: www.mannenvoordeklas.nu

Wij hebben dit project met veel plezier en passie gerealiseerd en verheugen ons op een vervolg.

Hartelijke groet,

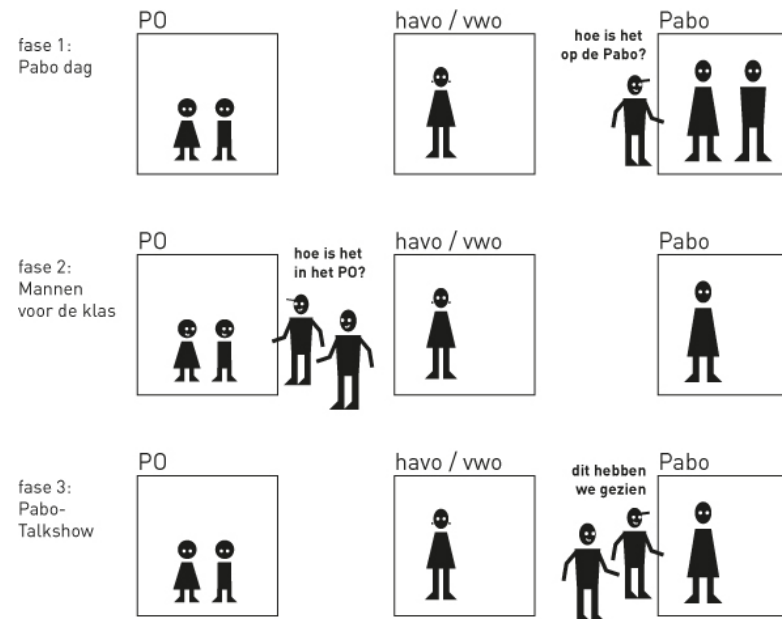
Astrid Poot
Senior adviseur

Henno Oldenbeuving
Senior adviseur

2 OPZET PROJECT

Tijdens het project 'Mannen voor de klas' ontdekken potentiële mannelijke Pabo-studenten (mbo/havo/vwo) samen met mannen die al aan de Pabo studeren, wat er nodig is om het primair onderwijs aantrekkelijker te maken voor mannen. Aantrekkelijker voor mannen als potentiële carrière en als werkomgeving. Het project 'Mannen voor de klas' kent 3 fasen.

In fase 1 gaan scholieren op bezoek bij Pabo's om vervolgens in fase 2 zelf les te geven op een basisschool. Hun ervaringen delen ze in fase 3 met Pabo's, basisscholen en beleidsmakers.

De eerste editie van Mannen voor de Klas vond plaats in november 2011. Gedurende het hele project heeft een aantal deelnemende mannen na iedere fase een aantal vragen beantwoord. Daarnaast publiceerde een geselecteerde groep reporters over het project op Facebook en Twitter. Een aantal van hen werd gevolgd of geïnterviewd in andere media (zie hoofdstuk PR). Een meer gedetailleerde beschrijving van het project is te vinden op www.mannenvoordeklas.nu. In het navolgende hoofdstuk beschrijven we het project per fase.

2.1 DEELNEMENDE SCHOLEN

Aan het project 'Mannen voor de klas' 2011 hebben verschillende Pabo's en basisscholen in Nederland meegewerkt. De deelnemende onderwijsinstellingen zijn:

Pabo:

- Marnix Academie, Utrecht
- Katholieke Pabo Zwolle, Zwolle
- Pabo Inholland, Den Haag

Basisscholen:

- Willem de Zwijgerschool, Den Haag (Scheveningen)
- St. Dominicus, Utrecht
- De IJsselhof, Zwolle

3 MANNEN VOOR DE KLAS

Zoals in het voorgaande hoofdstuk beschreven bestond 'Mannen voor de klas' uit 3 fases. Hieronder beschrijven we deze fases en geven we per fase de reacties van de deelnemers weer.

3.1 FASE 1: PABO DAG

Rob (3^e jaars Pabo): 'Ik hoop dat Nederland hiermee wordt wakker geschud!'

Tijdens de Pabo dag gingen Havo, VWO en MBO studenten op bezoek op 3 Pabo's. Ze werden gekoppeld aan mannelijke Pabo studenten en bereidden samen een les voor.

3.1.1 JONGENS NA AFLOOP

De mannen die de Pabo hebben bezocht, zijn positief verrast en hebben een goede indruk van de Pabo. Ze vinden het leuker dan ze hadden verwacht. De mannen moeten nog wel meer van de Pabo zien, om een echt goed oordeel te geven en nog niet alles is ze duidelijk. Studeren aan de Pabo lijkt ze leuk, omdat je kinderen iets mag leren. Een aantal mannen meent dat het misschien een te makkelijke opleiding is. Een aantal twijfelt over de diepgang van de studie; de breedte van de studie zou kunnen leiden tot oppervlakkigheid. Ook over het niveau is niet iedereen even zeker; is het niet te makkelijk? Een belangrijk zorg is het carrièreperspectief. Op de vraag of ze voor de Pabo zouden kiezen antwoorden ze dat ze dat misschien nog na een andere studie zouden willen. De Pabo als basis lijkt voor hen niet genoeg. Daarnaast is de verhouding man/vrouw niet ideaal. Zoveel vrouwen bij elkaar zou nog wel eens voor problemen kunnen zorgen, ze willen ook werken in een omgeving met mannen.

'Het lijkt me wel een leuke opleiding, maar liever op WO niveau.'

Lees de verslagen:

- <http://www.mannenvoordeklas.nu/157/gebeurtenis/kickoff>
- <http://www.mannenvoordeklas.nu/275/gebeurtenis/rob-3e-jaars-pabo-ik-hoop-dat-nederland-hiermee-wakker-wordt-geschud>

- <http://www.mannenvoordeklas.nu/421/gebeurtenis/mannen-op-de-marnix-academie-elk-kind-heeft-een-man-en-een-vrouw-nodig-voor-de-klas>

3.2 FASE 2: MANNEN VOOR DE KLAS-DAG

'Op de vraag aan de kinderen of ze de les leuk vonden kreeg ik overigens het antwoord: JHEEAAAAAAAAAAAAAAAAAAH HEEEEAAAAAAAAAAAA JAAAAAAAAAAAAA!'

Tijdens Mannen voor de klas-dag hebben de koppels de les die ze hadden voorbereid gegeven op 3 basisscholen.

3.2.1 JONGENS NA AFLOOP

De mannen waren positief over hun ervaring als leraar. Het was veel leuker dan ze dachten. Zelfs kleine kinderen lesgeven was leuk. Ook de status van meester vinden ze aantrekkelijker. Het overbrengen van kennis op de kinderen vinden de mannen uitdagend, het niveau van de kennis vinden ze echter minder uitdagend. Het niveau blijft een grote zorg voor mannen en ze zitten in over de diepgang. Vooral de onderbouw wordt door hen genoemd. Een aantal denkt eraan om slechts een aantal jaar in het onderwijs te werken en/of vooral aan de oudere kinderen les te geven. Op de vraag 'zou je meester willen worden?' antwoordt ongeveer de helft positief. Het gaat ze dan met name om het lesgeven. Het niveau van de kinderen en het onderwijs is wel een probleem, liever in de hoogste klassen of op de middelbare school. Een struikelblok is voor sommigen het grote aantal vrouwen. Dit zorgt ervoor dat mannen bang zijn dat ze het collegiale contact met andere mannen moeten missen.

'Ik zou het leuk vinden om bepaalde moeilijke vraagstukken aan de leerlingen voor te leggen en ze zelf te laten nadenken.'

Lees het verslag:

- <http://www.mannenvoordeklas.nu/488/gebeurtenis/mannen-voor-de-klas-dag-groot-succes>

3.3 FASE 3: PABO TALKSHOWS

'Je weet niet hoe leuk het vak is tot je ermee in aanraking komt.'

In de talkshows hebben de mannen hun bevindingen gedeeld met het publiek. Er werd naar aanleiding van de verhalen van de jongens gediscussieerd met Pabo bestuurders, vertegenwoordigers van OCW, mensen uit het primair onderwijs en diverse onderwijsdeskundigen. Tijdens de talkshows zijn de kernpunten geformuleerd. De aanbevelingen die in navolging van deze bijeenkomst zijn gemaakt beschrijven we in hoofdstuk 5.

3.3.1 JONGENS NA AFLOOP

Alle mannen vinden dat het project in één of andere vorm moet worden voortgezet in 2012. De meesten hebben een positiever beeld van de Pabo en het basisonderwijs dan vóór het project. Dit staat los van of ze leerkracht willen worden of niet. Ze vinden dat 'Mannen voor de klas' nog grootschaliger mag worden aangepakt met een spreiding door heel Nederland. De wereld waarin kinderen opgroeien verandert en daarmee de eisen die aan ze wordt gesteld ook. Het onderwijs moet hierin meegroeien en daarin kunnen mannen een belangrijke rol spelen.

Lees de verslagen:

- <http://www.mannenvoordeklas.nu/518/gebeurtenis/eerste-talkshow-in-den-haag>
- <http://www.mannenvoordeklas.nu/606/gebeurtenis/pabo-talkshow-utrecht-we-moeten-aan-iedereen-vertellen-hoe-geweldig-het-is>
- <http://www.mannenvoordeklas.nu/636/gebeurtenis/pabo-talkshow-kpz-applaus-en-praktische-tips>

4 INZICHTEN

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele interessante, opvallende en belangrijke inzichten gebaseerd op wat we gehoord en gezien hebben tijdens 'Mannen voor de klas'. Het meest opvallende en vaak terugkerende thema is de beeldvorming rondom werken in het basisonderwijs. De basisschool associeert men met juffen en aan de Pabo studeren alleen vrouwen. Dit beeld is zeer hardnekkig en zorgt ervoor dat mannen niet zo snel voor het po kiezen. Daarnaast zijn er voor jonge mannen ook argumenten om niet te kiezen voor een baan in het basisonderwijs op basis van het niveau/de inhoud van het onderwijs.

Van de website Leraar 24*:

Waarom kiezen maar weinig mannen voor de opleiding?

- *De Pabo en werk in het po hebben weinig status en een negatief imago; het is meer iets voor vrouwen.*
- *Het kind staat centraal en niet de kennis. Hierdoor raken sommige mannen gedemotiveerd.*
- *Pabo is te vrijblijvend en geeft te weinig uitdaging.*

Waarom verlaten mannen vaak voortijdig de pabo?

- *Mannen hebben weinig mannelijke collega-studenten die je steunen op weg naar het leraarschap.*
- *Mannen klagen met name over de onzakelijke, vage cultuur in de opleiding en het lage niveau.*

Waarom gaan uiteindelijk weinig mannen na de pabo werken in het po?

- *Weinig professionele werkomstandigheden & cultuur.*
- *Beperkte loopbaanmogelijkheden.*

Waarom verlaten de meeste mannen binnen vijf jaar het po?

- *Onvrede met het werk zelf en onvrede met het pedagogisch-didactisch regime.*
- *De arbeidsvoorwaarden en doorgroeimogelijkheden.*

*Van de site: 'Leraar24 is een online platform van, voor en door leraren, bedoeld om u te ondersteunen bij het uitoefenen van uw beroep. Leraar24 is een initiatief van Kennisnet, Ruud de Moorcentrum (Open Universiteit), De Onderwijscoöperatie en de NTR.'

Al deze bovenstaande punten kwamen aan de orde gekomen tijdens 'Mannen voor de klas'. Met het project hebben we al flink aan de beeldvorming gewerkt: 'Mannen voor de klas' heeft bijgedragen aan een brede discussie over het belang van mannen in het basisonderwijs. Het vak leerkracht is meer bespreekbaar geworden en daardoor wellicht makkelijker te kiezen door jonge mannen. Om dit zo te houden, moet het onderwerp onder de aandacht blijven en is het belangrijk dat we de energie en aandacht die het project oplevert ook vasthouden.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Naast veranderingen in algemene beeldvorming, is ook het inhoudelijke aspect van belang. Alle bevindingen hebben we samengevat in 5 concrete handvatten die voor ons de kern vormen om te komen tot meer mannen in het onderwijs: het 5-puntenplan. Dit plan biedt Pabo's en po scholen een handleiding waarmee ze kunnen zien of ze op de goede weg zijn. Het is ons advies gebaseerd op wat wij meegemaakt, gezien en gehoord hebben tijdens Mannen voor de Klas.

De 5 punten zijn:

- 1. de student staat centraal**
- 2. de student ervaart sociale veiligheid**
- 3. omarmen van een nieuwe focus in het (bege)leiden van de studenten**
- 4. trots zijn op ons onderwijs**
- 5. het po is de basis van de kenniseconomie**

De verschillende punten worden in de volgende paragrafen verder toegelicht.

5.1 5-PUNTENPLAN

1. de student staat centraal

Studenten willen graag aangesproken worden op hun passie en talent. Het onderwijs en hun eigen ontwikkeling moeten hierbij aansluiten. Ook in de open dagen wordt er idealiter al op deze manier met (potentiële) studenten gesproken.

Concreet:

- Structureel aandacht voor talent en passie van de student vanaf eerste jaar/instroom.
- Mogelijkheden voor specialisatie op inhoud vanaf eerste jaar/instroom.
- Mogelijkheid te specialiseren in leeftijdsgroepen (10-14) vanaf eerste jaar/instroom.

2. de student ervaart sociale veiligheid

Het is belangrijk te erkennen dat mannelijke studenten en leraren andere dingen belangrijk vinden dan vrouwen. Om te zorgen dat de mannen in hun kracht kunnen staan moet hier speciaal aandacht aan worden besteed. Sociale veiligheid is een voorwaarde voor leren en ontwikkeling.

Concreet:

- Iedere mannelijke Pabo student is gekoppeld aan (minstens) 1 andere mannelijke student, binnen het eigen leerjaar en aan een ouderejaars.
- Iedere mannelijke stagiair wordt begeleid door een mannelijke begeleider.
- Een mannelijke stagiair is nooit de enige man op de basisschool waar hij les geeft.

3. omarmen van een nieuwe focus in het (bege)leiden van de studenten

Er zijn verschillen tussen studenten. Het is belangrijk veel aandacht voor die verschillen te hebben en daar op individueel niveau over na te denken. Pabo's moeten bewuster omgaan met het inzetten van interventies bij studenten (jongens en meiden natuurlijk).

Concreet:

- Actief communiceren over gedrag en verantwoordelijkheid.
- Stimuleren van een actieve werkhouding.
- Pabo's gaan op zoek naar geschikte leer-/werkvormen voor alle studenten.
- Pabo's pakken de opdracht op om te reflecteren op eigen functioneren en op manier van leren (maar met aandacht voor wat de jongens fijn vinden).

4. trots zijn op ons onderwijs

De soms afwachtende houding binnen de Pabo en het po moet worden omgebogen in een pro-actieve. De deelnemende Pabo's en basisscholen laten zien dat je door gewoon te beginnen al veel kunt veranderen. Basis hieronder is trots en overtuiging dat goed onderwijs belangrijk is.

Concreet:

- Best practices worden actief gedeeld (Pabo en po).
- Maar ook experimenten die minder goed zijn gelukt worden binnen de Pabo en het po besproken.
- Iedere Pabo onderneemt ieder jaar 1 stap op weg naar meer mannen binnen hun opleiding.
- Iedere basisschool onderneemt ieder jaar 1 stap op weg naar meer mannen binnen hun formatie.

5. het po is de basis van de kenniseconomie

Met elkaar zorgen we voor een herwaardering van het po. We realiseren ons dat de basis voor het leren wordt gelegd in de basisschoolperiode. En dat we als kenniseconomie niet kunnen bestaan als dit niet goed geregeld is. Dat we voor ons welzijn en onze welvaart dus samen moeten zorgen voor die goede basis.

Concreet:

- In werving en presentatie van de Pabo opleiding wordt het grote sociale en economische belang genoemd en onderbouwd.
- In de Pabo opleiding wordt inhoudelijk aandacht besteed aan de sociale en economische verantwoordelijkheden van het primair onderwijs.
- In de communicatie over het onderwijs wordt dit zakelijke belang en verantwoordelijkheid meer naar voren gebracht.

5.2 OPROEP AAN ANDERE BETROKKENEN

Naast de oproep aan de Pabo's en het po zijn er ook andere stakeholders betrokken bij de (negatieve) beeldvorming, de inhoud en de omstandigheden rondom het basisonderwijs. Om deze reden hebben we naast het 5-puntenplan een oproep geformuleerd aan media en maatschappij om zorgvuldiger en constructiever over het onderwijs te berichten. En zich meer bewust te zijn van hun invloed op de beeldvorming rondom het onderwijs.

Ook doen we een oproep aan beleidsmakers over de mobiliteit van talent binnen het basisonderwijs naar aanleiding van opmerkingen van de mannen. In de volgende paragrafen wordt dit verder toegelicht.

5.2.1 OPROEP AAN OCW

In alle talkshows is mobiliteit van talent aan bod gekomen. De mannen willen graag dat er meer ruimte komt voor het mogen lesgeven op basis van hun talent en kunnen en minder op basis van (starre en niet altijd relevante) regelgeving.

Zo zouden zij-instromers bijvoorbeeld sneller voor de klas moeten mogen staan op basis van (levens)ervaring en zou een opleidingsopzet als in bijvoorbeeld de zorg voor veel mannen aantrekkelijk kunnen zijn (werken en leren vanaf begin opleiding).

Ook mobiliteit in doorstroom moet een aandachtspunt zijn.

Mannen voor de klas is erg goed ontvangen. Het is belangrijk deze positieve energie vast te houden in een vervolg van het project. Waar we nu op inzicht en aandacht een flink resultaat hebben bereikt, roepen we OCW op een vervolg op het project te stimuleren en te ondersteunen.

5.2.2 OPROEP AAN DE MAATSCHAPPIJ

De oproep aan de maatschappij als geheel is tweeledig:

- Enerzijds vragen de mannen om een positieve houding ten opzichte van het basisonderwijs: het erkennen van het belang en het vakmanschap binnen de basisschool. Het waarderen van de inspanning van de leerkrachten en het begrijpen van de belangrijke rol die het po heeft in het succesvol opvoeden van onze kinderen. De status van het vak moet veranderen.
- Anderzijds wijzen de mannen de maatschappij op haar eigen verantwoordelijkheid: eis mannen voor de klas, eis goed onderwijs en speel daar zelf –waar mogelijk– een rol in.

5.2.3 OPROEP AAN DE MEDIA

De mannen vragen de media meer na te denken over hun doelstellingen en invloed. Het is (te) makkelijk kritisch te publiceren over het onderwijs en het vak leerkracht. Vaak hebben dit soort publicaties een negatief effect en getuigen ze van weinig aandacht voor alles wat wel goed gaat.

Oproep aan de media is dus: blijf kritisch en wees je tegelijk bewust van je macht. Help de verandering door zorgvuldig over het belang van het basisonderwijs, de leerkrachten en de kinderen na te denken in publicaties.

6 BIJLAGE: CONCRETE RESULTATEN

6.1 MANNEN VOOR DE KLAS 2011: AANDACHT EN INZICHT

'Mannen voor de klas' 2011 had als doel: brede aandacht voor het onderwerp mannen in het basisonderwijs. Die doelstelling is ruim gehaald. Het project heeft veel aandacht van de (massa)media gehad: zowel landelijk als regionaal, zowel in de 'kwaliteitsmedia' als in de meer toegankelijke media.

6.2 DIRECT BEREIK

Onder het directe bereik van 'Mannen voor de klas' verstaan we alle mensen die we hebben betrokken bij het project. Al met al zijn dat er een flink aantal; dat alleen heeft al voor veel extra aandacht gezorgd. Ook doordat de deelnemende mannen en scholen zelf veel hebben gedeeld en verteld over het project met hun omgeving.

Op een rij:

- 108 mannen (havo, vwo, mbo en pabo)
- 3 basisscholen, waarop in totaal ongeveer 1400 kinderen
- 3 Pabo's (waarbij er binnen die Pabo's veel aandacht voor het project was)
- Ongeveer 100 bezoekers van de talkshows

6.3 INDIRECT BEREIK

Ook indirect hebben we een grote groep mensen bereikt. We noemen hier alleen de mensen met beroepsmatige interesse.

- Belangstellenden via Twitter
- Belangstellenden via Facebook
- Onderwijsbelangstellenden (met bijvoorbeeld blogs)
- Andere Pabo's
- Pabo en Po besturen
- OCW-medewerkers

6.4 EFFECT BINNEN PABO'S

De drie deelnemende Pabo's kunnen nog niet concreet aangeven wat het project kwantitatief heeft gebracht. Wel geven zowel KPZ als de Marnix Academie aan dat het ze veel (positieve) aandacht heeft opgeleverd. Daarnaast heeft het ze geïnspireerd om meer en blijvend aandacht aan de mannen te besteden, zowel in werving als tijdens de opleiding. Ook van de studenten kregen we veel positieve feedback en de nadrukkelijke vraag om het project te vervolgen.

Nanette Herfst (KPZ) over interesse in de Pabo door het project:

'Het heeft positief geholpen m.b.t. de beeldvorming van de pabo. Collega's en studenten zijn veelvuldig aangesproken over het project. Tijdens de studiebeurs Zwolle kwam het regelmatig ter sprake.'

En over de open dag?

'We zijn anders omgegaan met de mannelijke belangstellenden: laten rondleiden door jongens en lessen laten volgen die over het algemeen interessant zijn voor jongens.'

6.5 PR

In de PR hebben we ons zowel op landelijke als op regionale media gericht. Voor de deelnemende scholen was het belangrijk dat ze meegingen in de landelijke aandacht, maar ook dat zij specifiek aandacht kregen. Dat is goed gelukt. Ook de vakpers heeft veel bericht over Mannen voor de klas.

Belangrijkste media:

- Landelijk: NOS journaal, NOS jeugdjournaal, SBS Hart van Nederland, Nederland 1 – NTR 5op2, NOS Radio 1 Journaal, BNR nieuwsradio, Telegraaf, Volkskrant, Trouw, KidsWeek, en meer
- Regionaal: RadioWest, RTV Utrecht, RTV Oost, en meer
- Vakpers: PrimaOnderwijs.nl, en meer

Zie hoofdstuk10 voor een overzicht.

6.6 EARNED MEDIA

Mannen voor de klas heeft heel veel (landelijke) media-aandacht gekregen. Een deel van die aandacht is om te rekenen naar mediawaarde. Op basis van een analyse door Winkelman Van Hessen komen we op een earned media waarde van €830.000.

7 BIJLAGE: FOTO'S, FILMS EN ANDER MATERIAAL

Er zijn tijdens het hele project veel foto's en filmopnames gemaakt.

Een selectie uit dit materiaal is digitaal voor iedereen beschikbaar via www.mannenvoordeklas.nl.

8 BIJLAGE: PR

Persoverzicht van 6 november - 1 januari 2012

8.1 RADIO / TV

- **NOS Journaal: Item/reportage/quote (43 seconden)**
<http://nos.nl/artikel/311218-actie-op-scholen-voor-meer-meesters.html>
- **NOS Radio1 Journaal: Interview met Prof Tavecchio nav de actie mvdk (6 minuten)**
<http://nos.nl/artikel/311218-actie-op-scholen-voor-meer-meesters.html>
- **NOS Jeugdjournaal: Item**
<http://jeugdjournaal.nl/uitzending/ochtend/2011-11-07>
- **BNR Nieuwsradio: Reportage vanaf school Den Haag: interview Staatssecretaris Zijlstra (+/- 4 minuten)**
<http://www.bnr.nl/?player=archieff&fragment=20111107154655240>
- **SBS 6 Hart van Nederland: reportage vanaf school Zwolle (+/- 2,5 minuten)**
<http://www.hartvannederland.nl/nederland/2011/alleen-maar-mannen-voor-de-klas/>
- **RadioWest: live reportage Willem de Zwijgerschool**
'TisWat' reportage naar nav actie mvdk (1minuut52 seconden)
<http://www.westonline.nl/video/tiswat-91>
- **RTV Utrecht: reportage Marnixcollege (2minuut15seconden)**
<http://www.rtvutrecht.nl/nieuws/405001/project-mannen-voor-de-klas-in-utrecht.html>
- **RTV Oost reportage (2minuut26seconden)**
<http://www.rtvooost.nl/nieuws/default.aspx?nid=132937>
- **De Stentor video - Meer mannen voor de klas**
<http://www.destentor.nl/video/article9824362.ece>
- **CampusTV – reportage St Dominicusschool Utrecht (2minuut21seconden)**

<http://www.campus.tv/nieuws/meesters-zijn-leuker-dan-juffen/29048>

- **Nederland 1 - NTR 5op2 Talkshow Dieuwertje Blok**
Interview 2 Pabo-studenten van de actie mvdk (13 min15sec)
<http://programma.ntr.nl/10501/5op2/detail/aflevering/13393170/5op2>
- **Zie.nl (nu.nl) - reportage Lerarenopleidingen willen meer mannen voor de klas (1minuut31seconden)**
<http://www.zie.nl/video/algemeen/Lerarenopleidingen-willen-meer-mannen-voor-de-klas/m1fz04of4lll>

8.2 LANDELIJKE PRINT

- **De Telegraaf**
Foto met onderschrift "Meesterlijk"
mediawaarde €4069,22
- **De Volkskrant**
Reportage "Mannen brengen meer humor"
mediawaarde €19959,00
- **Trouw**
Reportage "Het vak van Meester moet weer stoer worden"
mediawaarde €10578,00
- **KidsWeek**
Stelling en discussie
- **Metro**
Reportage: Meester is een uitstervend ras op school
- **PrimaOnderwijs.nl (vakblad, oplage 180.000)**
Reportage: "Gezocht, mannelijke rolmodellen"

8.3 ONLINE

- NOS Nieuws - Actie op scholen voor meer meesters
<http://nos.nl/artikel/311218-actie-op-scholen-voor-meer-meesters.html>
- Teletekst p101 / 112 - Actie op scholen voor meer meesters
- Jeugdjournaal - Actie voor meer meesters
<http://jeugdjournaal.nl/item/311249-actie-voor-meer-meesters.html>
- RTV Utrecht Project 'Mannen voor de klas' in Utrecht
<http://www.rtvutrecht.nl/nieuws/405001>
- RTL Nieuws.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.rtl.nl/actueel/rtlnieuws/binnenland/compone/actueel/rtlnieuws/2011/11_november/06/binne/land/enkel-testosteron-voor-de-klas.xml
- BNR Nieuwsradio - Enkel testosteron voor de klas
http://www.bnr.nl/feeds/anp/700824-1111/enkel-testosteron-voor-de-klas?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter
- DePers.nl - Enkel testosteron voor de klas
<http://www.depers.nl/binnenland/608321/Enkel-testosteron-voor-de-klas.html>
- Dagblad De Limburger - Limburgs Dagblad - Enkel testosteron voor de klas
<http://www.limburger.nl/article/20111106/ANPNIEUWS01/311069938/1030>
- Onderwijs Totaal / Onderwijsnieuwsdienst - Enkel testosteron voor de klas
http://www.onderwijsnieuwsdienst.nl/index.php?mod=front_feed&feed_id=12&nieuws_id=97258
- DeStadAmersfoort.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.destadamersfoort.nl/inter-nationaal/binnenland/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- DeWoudenberger.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.dewoudenberger.nl/lokaal/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html

- De Stentor - Enkel testosteron voor de klas
<http://www.destentor.nl/nieuws/algemeen/binnenland/9817672/Enkel-testosteron-voor-de-klas.ece?service=popUp&contentFile=tips.jsp>
- HetKompasHardinxveld-Giessendam.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.hetkompashardinxveld-giessendam.nl/lokaal/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- Veluweland.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://lezerspagina.veluweland.nl/incs/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- Klaroen.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.klaroen.nl/inter-nationaal/binnenland/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- HoofddorpseCourant.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.hoofddorpsecourant.nl/inter-nationaal/binnenland/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- HetKompasSliedrecht.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://www.hetkompassliedrecht.nl/inter-nationaal/binnenland/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- BarneveldseKrant.nl - Enkel testosteron voor de klas
http://lezerspagina.barneveldsekrant.nl/inter-nationaal/binnenland/enkel_testosteron_voor_de_klas_18939674.html
- MijnZ.nl - Meer mannen voor de klas gezocht!
<http://www.mijnz.nl/artikel/meer-mannen-voor-de-klas-gezocht#>
- RTV N-H - Enkel testosteron voor de klas
<http://www.rtvnh.nl/anp/43159/Enkel+testosteron+voor+de+klas>
- Vara Kassa - Enkel testosteron voor de klas
<http://kassa.vara.nl/actueel/consumentennieuws/artikel/nieuws/enkel-testosteron-voor-de-klas/>
- Leeuwarder Courant - Amper nog mannen voor de klas
<http://www.lc.nl/friesland/regio/article14362403.ece/Amper-nog-mannen-voor-de-klas>

- Den Haag.nl - Actie "Mannen voor de klas"
<http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Actie-Mannen-voor-de-klas.html>
- Zwolle - Het nieuwsportal voor de stad Zwolle - Weblog Zwolle - Altijd Actueel Nieuws - Alleen 'Mannen voor de klas' op school in Zwolle Zuid
<http://www.weblogzwolle.nl/content/view/26261/55/>
- Hogeschool Inholland - Mannen voor de klas
<http://www.inholland.nl/Content/News/Nieuws2011/201111/Mannenvoordeklas.htm?SourceGuid=%7BCF19F5D1-556B-4131-B0E1-B66E2D366987%7D>
- Marnixacademie - Leerlingen enthousiast over mannen voor de klas
<http://www.marnixacademie.nl/marnix-academie/actueel/nieuws/leerlingen-enthousiast-over-mannen-voor-de-klas.aspx>
- Katholieke Pabo Zwolle - Mannen voor de Klas
- Zie.nl - Lerarenopleidingen Willen Meer Mannen Voor De Klas
<http://www.zie.nl/video/algemeen/Lerarenopleidingen-willen-meer-mannen-voor-de-klas/m1fz04of4lll>
- Utrecht - dichtbij.nl - Utrecht-en-Leidsche-rijn - 'Mannen voor de klas' op basisschool St. Dominicus
<http://www.dichtbij.nl/utrecht-en-leidsche-rijn/regio/artikel/2184338/mannen-voor-de-klas-op-basisschool-st-dominicus.aspx>
- Algemeen Dagblad - Steeds minder mannen voor de klas
<http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Binnenland/article/detail/2892601/2011/09/06/Steeds-minder-mannen-voor-de-klas.dhtml>
- BNdestem - 'Meer mannen moeten les gaan geven' .
<http://www.bndestem.nl/nieuws/algemeen/binnenland/9819537/Meer-mannen-moeten-les-gaan-geven.ece>
- Besturenraad - Zijlstra wil 30% mannen voor de klas in 2020
<http://www.besturenraad.nl/content/zijlstra-wil-30-mannen-voor-de-klas-2020>
- <http://www.jongenstalent.nl/2011/10/28/voor-een-dag-alleen-maar-mannen-voor-de-klas/>

Totale PR waarde: €830.000